

บทความเรื่องศิลป์

ของ

ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี

ARTICLES ON THE FINE ARTS

BY

Professor Silpa Bhirasri

จัดพิมพ์

ในนามพระราชทานเพลิงศพ

ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี

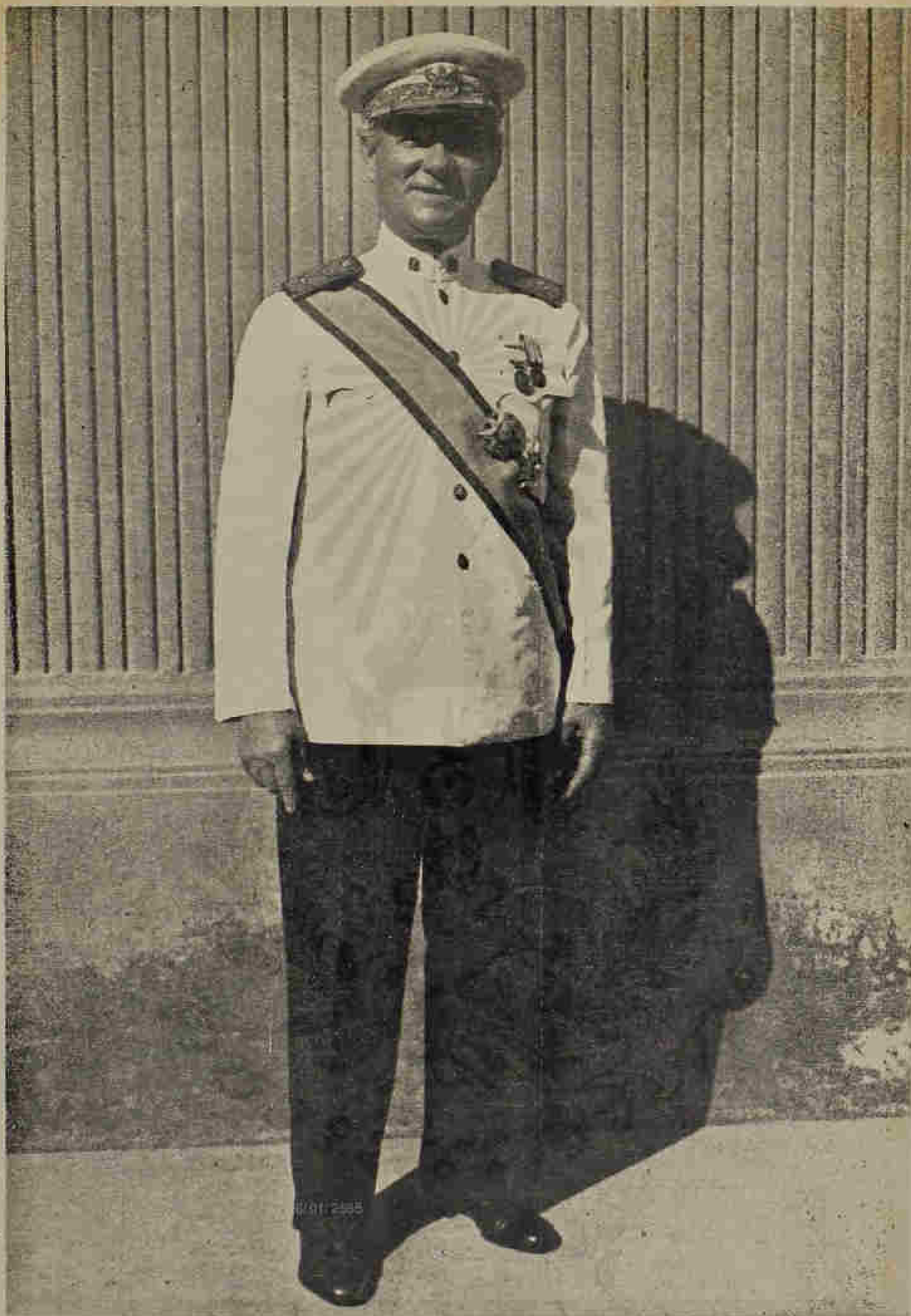
ณ เมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์

วัดเทพศิรินทราวาส

เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๖

927.3

ศ ๖

ศาสตราจารย์ ศิลป พีระศรี ป.ม., ร.ด.ม. (ศิลป)

Professor Silpa Bhirasri

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดพระราชทานกระแสพระราชดำรัส
 ในวันเปิดการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๓ ณ หอศิลป์ กรมศิลปากร เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๕
*His Majesty the King delivering the inaugural speech of the
 XIII National Art Exhibition at the Silpakorn Gallery, Fine Arts Department
 on the 20th February B.E. 2505*

ท่านผู้มีเกียรติที่ได้รับเชิญมาในงานเปิดการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๓
Dignitaries present at the inauguration of the XIII National Art Exhibition.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระราชินี ทอดพระเนตรศิลปกรรม
ในงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๓ ณ หอศิลป์ กรมศิลปากร
*His Majesty the King and H.R.H. the Princess Mother at the Silpakorn Gallery
on the occasion of the XIII National Art Exhibition.*

ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี กำลังกราบทูลถวายคำอธิบายเรื่องเครื่องปั้นดินเผา
*His Majesty the King and H.R.H. the Princess Mother given information
about ceramics by Professor Silpa Bhirasri.*

ภายในห้องปฏิบัติงานของ
ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี
ซึ่งเป็นทั้งห้องทำงาน สถานที่
ให้การศึกษา และห้องอาหาร
ของท่าน

*The interior of Professor Silpa
Bhirasri's office.*

ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี
พานักศึกษาคณะจิตรกรรม
และประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร ไปศึกษา
โบราณสถาน ที่วัดใหญ่ไชย
มงคล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

*Professor Silpa Bhirasri and students of the Faculty of Painting and
Sculpture of the Silpakorn University visiting Wat Yai, Ayudhya.*

ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี
ไปชมโบราณวัตถุสถาน
ณ วัดหน้าพระเมรุ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๖ มกราคม ๒๕๐๕

*Professor Silpa Bhirasri
contemplating ancient
monuments at Wat Na
Pra Meru, Ayudhya.
6th January, B.E. 2505*

*Farewell, my old friend. Your works and your deeds
remain deep in our hearts. If there is rebirth, as I believe
in my faith, may we meet and work together again.*

ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี

ท่านศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี (หรือ Professor C. Feroci) เป็นชาวนครฟลอเรนซ์ ในประเทศอิตาลี เกิดเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๔๓๕ และสำเร็จการศึกษาจากราชวิทยาลัย ศิลป์ แห่งนครฟลอเรนซ์ (The Royal Academy of Art of Florence) เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๓ เข้ามา รับราชการในกรมศิลปากร เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๖ มีตำแหน่งเป็นอาจารย์ปฏิมากร ผู้มีชื่อเสียงชั้นสำคัญ ของศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี มีที่จะเห็นได้เป็นอันมาก อาทิเช่น พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ซึ่งประดิษฐาน ณ เริงสะพานพระปฐมบรมราชานุสรณ์ พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งประดิษฐาน ณ สวนตุมพินี พระบรมรูปสมเด็จพระเจ้าตากสิน มหาราช ซึ่งประดิษฐาน ณ วงเวียนใหญ่ จังหวัดธนบุรี พระบรมรูปสมเด็จพระนเรศวร มหาราช ณ อนุสรณ์ดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี และรูป อนุสาวรีย์อื่น ๆ อีกหลายแห่ง ต่อมาท่านศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี ได้แปลงสัญชาติเป็นไทย และแต่งงานใหม่กับ นางสาวมาลินี เสนีย์ ซึ่งเป็นคนไทย และทรงรับราชการอยู่ในกรมศิลปากร ตลอดมา ในระยะที่รับราชการอยู่นี้ ท่านศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี ได้เบ็ดการอบรมฝึกสอน บรรดาข้าราชการในกรมศิลปากรและผู้สมัครเป็นศิษย์ ให้ศึกษาวิชาจิตรกรรมและประติมากรรม โดยเริ่มแต่มีศิษย์จำนวนน้อย จนภายหลังถึงขั้นเป็น โรงเรียนศิลปากร แผนกช่าง แล้วต่อมา จัดตั้งขึ้นเป็นโรงเรียนประณีตศิลปกรรม ครั้น พ.ศ. ๒๔๘๖ รัฐบาลได้พิจารณาเห็นความสำคัญ ของโรงเรียนนี้ จึงได้ขยายการศึกษาและประกาศพระราชบัญญัติจัดตั้งขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยศิลปากร โดยยกฐานะโรงเรียนประณีตศิลปกรรมขึ้นเป็นคณะจิตรกรรมและประติมากรรม และให้มีคณะ สถาปัตยกรรมไทย คณะปั้นทาสี ศิลป์ และคณะโบราณคดี เพิ่มขึ้นในมหาวิทยาลัยศิลปากรด้วย ท่านศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี ถือดำรงตำแหน่งเป็นคณบดีคณะจิตรกรรมและประติมากรรมใน มหาวิทยาลัยศิลปากรอีกตำแหน่งหนึ่งมาแต่แรกจนถึงวาระสุดท้ายแห่งชีวิต ท่านได้อบรมฝึกสอน ศิษย์ในศิลปช่างเขียน ปั้น ห่อ และ สลัก ให้สำเร็จการศึกษาไปหลายรุ่นซึ่งเป็นที่น่าพอใจแก่ ราชการและพัฒนาประเทศไทยในสมัยปัจจุบันเป็นอันมาก ดังจะเห็นได้ว่าในระยะหลังนี้ ไม่จำเป็นต้อง ส่งงานปั้นห่อไปทำในต่างประเทศเช่นแต่ก่อน ในขณะปฏิบัติราชการและอบรมสั่งสอนศิษย์ ตลอดมานั้น คงท่านเองถวิลใจศึกษาค้นคว้าเรื่องศิลปของไทยไปด้วย เป็นเวลา รวม ๔๐ ปี จนมี

ความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ และท่านก็มีใจรักศิลปกรรมของไทย เป็นอย่างยิ่ง จึงได้เขียนหนังสือเผยแพร่ให้โลกภายนอกได้รู้จักศิลปของไทยอย่างกว้างขวาง และ แสดงความเป็นห่วงเป็นใยในศิลปกรรมชั้นสำคัญ ๆ ของไทยที่มีอยู่ตามวัดวาอารามทั่วไปหมด เช่นที่ปรากฏในบทความของท่านซึ่งกรมศิลปากรได้จัดพิมพ์ออกเผยแพร่อยู่เนืองๆ เอกสารเหล่านั้น นอกจากจะให้ความรู้และแง่คิดในเรื่องศิลปแล้ว ยังแสดงให้เห็นว่า ท่านศาสตราจารย์ ศิลป พีระศรี เป็นผู้ที่มีใจรักและห่วงใยศิลปกรรมชั้นงาม ๆ ของไทยอยู่ตลอดเวลา แม้แต่ภาพเขียนคามผนังโบสถ์ วิหาร หรือที่เรียกกันว่า จิตรกรรมฝาผนัง ซึ่งแต่ก่อนไม่สู้มีผู้เห็นความสำคัญกันนัก แต่ภายหลัง ที่กรมศิลปากรโดยความร่วมมือของท่านศาสตราจารย์ ศิลป พีระศรี ได้ดำเนินงานสำรวจและเก็บ การแสดง พร้อมทั้งจัดพิมพ์เอกสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเผยแพร่ออกไป ก็เป็นทางชักจูง ให้ประชาชนเกิดความสนใจกันยิ่งขึ้น จนทบต้นองค์การศึกษาศิลปะ จิตวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่ง สหประชาชาติ (ยูเนสโก) ได้ทราบความสำคัญและให้ความสนใจในเรื่องจิตรกรรมฝาผนังใน ประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง และเมื่อดอกเตอร์ พอล คอรัมมิ่ง เจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญของยูเนสโก ได้อ่านหนังสือเกี่ยวกับจิตรกรรมของไทยแล้วเดินทางเข้ามาดูด้วยตนเอง เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๐๔ ท่านศาสตราจารย์ ศิลป พีระศรี ก็เป็นผู้นำไปชมจิตรกรรมตามวัดวาอารามด้วย ตนเองบ้าง มอบให้นายเขียน ชัมศิริ นำไปบ้าง ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด พร้อมกับชี้แจง ให้เห็นความสำคัญจนทบต้นคอรัมมิ่งได้ชวนขงายเขียนรายงานส่งยูเนสโก (Unesco Mission to Thailand) ตามที่กรมการศาสนาได้พิมพ์คำแปลภาษาไทยและให้ขอเรื่องว่า "การพิทักษ์ รักษาภาพผนัง" และดอกเตอร์คอรัมมิ่งก็ได้สนับสนุนให้นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรได้รับทุน ไปเรียนวิชาการรักษาจิตรกรรมฝาผนังของไทยในประเทศเบลเยียม อยู่ในเวลานี้

ตลอดเวลาที่ได้วิสาสะและร่วมงานกันมากับท่านศาสตราจารย์ ศิลป พีระศรี ข้าพเจ้า เห็นว่าท่านเป็นผู้หนึ่งที่มีอัธยาศัย โอบอ้อมอารี และมีความรู้เชี่ยวชาญในเรื่องศิลปอย่างกว้างขวาง ทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ โดยเฉพาะศิลปทางจิตรกรรมและประติมากรรม ทั้งมีความรอบรู้ ในเรื่องศิลปของไทยเป็นอย่างดี จนข้าพเจ้าเกิดความรู้สึกลึกและมั่นคงขึ้นไปว่าท่านเป็นเสมือนบ่อน้ำพุ ที่ควรยกดวงเอาความรู้เรื่องศิลปจากท่าน เท้าใดและเมื่อใดก็ได้ ตลอดเวลา ๕ ปีเศษที่ล่วงมา เราได้ผูกพันร่วมงานกันอย่างใกล้ชิด เกยร่วมกันเดินทางไปสำรวจและศึกษาหาทฤษฎีของ

ศิลป์ไทย จากโบราณวัตถุและโบราณสถาน ตามหัวบ้านหัวเมืองหลายแห่งหลายท้องที่ เมื่อ
ข้าพเจ้าเรียนได้ถามความรู้จากสิ่งๆที่พบเห็น ท่านก็เมตตาชี้แจงอธิบายให้จนเป็นที่เข้าใจ และ
มีหลายครั้งที่ท่านออกดำให้เขียนบทความพร้อมทั้งจัดหาและเขียนภาพประกอบให้ด้วย นอกจากนี้
เรื่องเบ็ดเตล็ด เช่น เรื่อง ศิลปะและศีลธรรม เรื่องความหมายและจิตวิทยาเกี่ยวกับดี และเรื่อง
ภาพเบ็ดยเป็นศิลปะหรืออนาจาร ซึ่งข้าพเจ้าได้เคยแปลไว้ ก็ยังมีเรื่องอื่นๆ อันเป็นความรู้
เกี่ยวกับศิลปะเด็ก ๆ น้อย ๆ ที่ท่านเมตตาเขียนให้แก่ข้าพเจ้าอีก ในระยะต่อมา ข้าพเจ้าได้เรียน
ปรึกษาของท่านแล้วกำหนดเรื่องขอให้ท่านค้นคว้าเขียนเป็นเรื่อง ๆ ไป เช่น Appreciation of Our
Murals (เรื่องคุณค่าของจิตรกรรมฝาผนัง) The Origin and Evolution of Thai Murals
(เรื่องวิวัฒนาการแห่งจิตรกรรมฝาผนังของไทย) Thai Lacquer Works (เรื่องตุ๊กตาสวยหน้า)
Thai Wood Carvings (เรื่องเครื่องไม้จำหลัก) เป็นต้น ซึ่งเมื่อข้าพเจ้าได้อ่านแล้ว เห็นเป็น
เรื่องที่ดีควรเผยแพร่ให้นักศึกษาและประชาชนทั่วไปได้ศึกษาและเรียนรู้ด้วย ก็หาโอกาสจัดพิมพ์
ออกเผยแพร่ทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ที่เป็นภาษาอังกฤษ บางเรื่องก็จัดพิมพ์ไว้ในชุด
Thai Culture, New Series และบางเรื่องก็มอบให้ นายเขียน ชิมศิริ ช่างศิลป์ไทย ซึ่งเป็นศิษย์
คนหนึ่งของท่านศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี แปลออกเป็นภาษาไทย แล้วนำมาจัดพิมพ์จัดวางเป็น
ธรรมเนียมบรรณาการ แก่พระภิกษุและท่านเถรที่เข้าสมณพิพพิกณที่สถานแห่งชาติ พระนคร ซึ่ง
กรมศิลปากรกำหนดเมื่อจัดวางให้เข้าสมณไมเทศถาดเข้าพรรษา ณ วันแรม ๕ ค่ำ และ ๕ ค่ำ
เดือน ๘ เป็นประจำปี ติดต่อกันมา นอกจากนี้ท่านศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ยังได้เขียน
หนังสือและบทความเกี่ยวกับศิลปะไทยและประเทศไทยเผยแพร่อีกหลายเรื่องและหลายเล่ม ซึ่งช่วย
ให้ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้รู้เรื่องเกี่ยวกับศิลปะของไทยทราบซึ่งและแพร่หลายเป็นอันมาก

เมื่อก่อนหน้าท่านจะถึงแก่กรรมไม่กี่เดือน ข้าพเจ้าได้ขอของให้ท่านศาสตราจารย์ศิลป์
พีระศรี เขียนเรื่อง "ศิลปะสมัยสุโขทัย" ขึ้นอีกเรื่องหนึ่ง และปรารภกับท่านไว้ว่า ขอให้ท่าน
ช่วยเขียนเรื่องศิลปะสมัยต่าง ๆ ที่มีอยู่บนดินแดนถิ่นไทยเรื่องอื่น ๆ ต่อไปอีก เช่น ศิลปะสมัยทวารวดี
ศิลปะสมัยลพบุรี ศิลปะสมัยศรีวิชัย ฯลฯ เรื่องไหนก่อนหลังสุดแต่ความพอใจของท่าน ซึ่งท่านก็
รับคำ แต่มาเมื่อเรื่องเศร้าสุดใจมีรูปร่างเกิดขึ้นแก่ข้าพเจ้า และเข้าใจว่าย่อมเกิดขึ้นแก่นักศึกษา
และประชาชนทั่วไปด้วย กล่าวคือ เมื่อท่านศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้เมตตาเขียน The Art

of Sukhothai นำมาขอให้ข้าพเจ้าพร้อมทั้งภาพประกอบเรื่องอย่างเรียบง่าย และข้าพเจ้าได้
มอบเรื่องนี้ให้นายเขียน ยิมศิริ แปลออกเป็นภาษาไทยได้เช่นเคย เข้าวินหนังสือท่านก็เข้ามาใน
ห้องทำงาน เช่นที่เคยพบและปรึกษางานกันเป็นประจำ ท่านมีไข้แต่ตั้งอาการเจ็บด้วยอันใด
แต่ขบอกตาข้าพเจ้าอย่างคนมีธุรกิจเล็กน้อยว่าจะไปนอนโรงพยาบาลขอให้หมอตรวจร่างกายสัก
๕-๕ วัน ข้าพเจ้าก็บอกแก่ท่านว่า "คุณแล้ว ในระยะนี้อาจารย์ทำงานหนัก ควรไปพักผ่อน
ให้หมอตรวจดูบ้าง แต่อาจารย์อย่าพาเฮงงานไปทำในโรงพยาบาลด้วยนะ" ท่านก็หัวเราะ
แต่ดวงตาออกจากห้องไป แต่ครั้นคนงานหนึ่งขณะข้าพเจ้านั่งเขียนหนังสืออยู่ที่บ้าน เด็กกลับมาบอกว่า
"คุณมาฉันขอพูดโทรศัพท์ด้วย" ข้าพเจ้าจึงรีบเข้าห้อง มือเท้าชา เพราะลุกคิดขึ้นในทันทีว่า
"ท่านศาสตราจารย์ คิดไปเห็นจะถึงชีวิตเสียแล้ว" ไม่กล้าไปรับโทรศัพท์ รออยู่ครู่หนึ่งจนกด
โทรศัพท์และหาสายอ่อน จึงมารับโทรศัพท์ อืมจ้จ! ท่านศาสตราจารย์ คิดไป พระศรี ได้ถึงชีวิต
จากพวกเราไปเสียแล้ว เมื่อเวลา ๒๐.๓๐ น. คืนวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๐๕ รวมอายุได้ ๗๐ ปี
ข้าพเจ้าได้รับไป โรงพยาบาลศิริราช และตามพรรคพวกมาช่วยจัดการฝังศพของท่านไว้ที่
โรงพยาบาล ๓ คืน รุ่งเช้าก็พาไปทำพิธีขานน้ำศพในวัดเทพศิรินทราวาส ด้วยบรรจุศพไว้
ณ ถู่ถ่ามในวัดนั้น ขานน้ำศพที่ข้าพเจ้าเคยเห็นเห็นได้ ก็หยุดหลังกระแฉกร เรื่องคิดปลงมัยอื่น ๆ
ตามที่ข้าพเจ้ามุ่งหมายไว้ ก็ยังคงค้างอยู่ตลอดไป

เมื่อก่อนหน้าท่านศาสตราจารย์ คิดไป พระศรี จะไปโรงพยาบาล ท่านได้เขียนหนังสือ
ฝากของมอบให้คุณมาตีนี้ ภรรยาขอครักของท่านไว้ก่อนหน้าท่านถึงชีวิต ๖ วัน และตั้งให้เบ็ด
ออกอ่านได้คือเมื่อท่านหาชีวิตไม่แล้ว แม้บางครั้งจะเป็นเรื่องส่วนตัวของท่าน ข้าพเจ้าก็เห็น
จำเป็น จึงขออนุญาตคุณมาตีนี้ นำมาพิมพ์เบ็ดแผยในทันที เพื่อให้ท่านผู้อ่านได้ทราบเจตนาในการ
จัดงานศพของท่านศาสตราจารย์ คิดไป พระศรี ในจดหมายฝากของฉบับพิมพ์ออกความตอนหนึ่งว่า
"In case of my death I wish to be cremated, but without any religious ceremony."
ทั้งได้นำมาตีพิมพ์ไว้ในเล่มนี้ด้วยแล้ว

งานสำคัญที่ท่านศาสตราจารย์ คิดไป พระศรี ได้ริเริ่มจนและเป็นประโยชน์ในการกระตุ้น
เตือนคิดเป็นไทยให้ชวนชวายเป็นแข่งขันกันสร้างงานศิลป์และชักจูงให้ประชาชนได้เกิดความรู้สึกใคร่รู้
คิดไปเป็นอย่างคียง คือ การริเริ่มและจัดให้มีการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติขึ้น โดยความร่วมมือ

ของกรมศิลปากรและมหาวิทยาลัยศิลปากร เริ่มจัดขึ้นตั้งแต่ปี ๒๔๘๒ เป็นต้นมา จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๐๕
ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดการแสดง และโปรดเกล้าฯ
พระราชทานรางวัลแก่บรรดาศักดิ์บัณฑิตและกรรมการประกวด เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕ นับว่าท่าน
ศาสตราจารย์ ศิลป พีระศรี ได้ริเริ่มและดำเนินงานที่มีประโยชน์อย่างมหาศาลแก่ความเจริญ
ก้าวหน้าของงานศิลป์ในประเทศไทย จนเป็นแบบอย่างให้มีสถาบันและเอกชนนิยมจัดงานแสดง
ศิลปกรรมกันแพร่หลายอยู่ในบัดนี้ จึงหวังว่างานแสดงศิลปกรรมดังกล่าวนี้ จะรุ่งเรืองก้าวหน้า
ยิ่งขึ้นตลอดไป

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ตอบแทนที่ท่านศาสตราจารย์ ศิลป พีระศรี ได้รับพระราชทาน
ในการปฏิบัติราชการมาด้วยดี คือ ประถมาภรณ์มงกุฎไทย ได้รับพระราชทานเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๗
และเหรียญดุษฎีมาลา เข็มศิลปวิทยา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๖

ตลอดเวลาที่คบกันมา ได้เห็นท่านศาสตราจารย์ ศิลป พีระศรี ประกอบแต่คุณงาม
ความดี เอาใจใส่ค่องานในหน้าที่ ห่วงดัดศิษย์ ชี้อดรงค์มิตร และที่ดำคณียิ่งก็คือมุ่งบำเพ็ญ
กรณียกิจ ด้วยความซื่อสัตย์และขยันขันแข็งตลอดเวลา เพื่อความเจริญก้าวหน้าแก่ประเทศ
และชาติไทย จึงมั่นใจว่าท่านคงจะประดับแต่ความดีในฉัตรปราชญ์

ลาก่อน สหายผู้อาวุโส, งานของท่านที่ทำได้ ประทับใจพวกเราเหลือเกิน
ถ้าชาติหน้ามี ความคิดในศาสนาของข้าพเจ้า ขอให้เราได้พบและร่วมงานกันอีก.

๑๒ มกราคม ๒๕๐๖

ศิลป และ ศิลกรรม

ภาพเปลือย เป็นศิลปะ หรือ อนุชากร

ความหมายและจิตตวิทยาเกี่ยวกับสี

ศิลปะ และ ศีลธรรม

แปลจาก

ART AND MORALITY

มีคนไม่น้อยสงสัยเรื่องเกี่ยวกับประโยชน์ของศิลปะ และไม่ค่อยจะทราวยกกันเสียด้วยว่าศิลปะมีอิทธิพลทางสังคมและทางศีลธรรมเหนือความเป็นอยู่ของประชาชน

ว่าโดยหลักการ ศิลปะมีความมุ่งหมายในทางเกื้อกูลศีลธรรมและยกยกระดับทางจิตใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของมวลมนุษยชาติ แต่ละชาติย่อมมีการแสดงออกทางศิลปะแตกต่างกันอยู่มาก การแสดงออกบางอย่างก็พอจะเข้าใจได้ บางอย่างก็ก้าวหน้าไปมากจนยากที่จะเข้าใจก็มี แต่จุดหมายปลายทางของศิลปินทุกคน ก็คือ ต้องการสร้างงานศิลปะที่เกื้อกูลพุทธบัญญัติและจิตใจของมนุษยชาติ งานศิลปะเหล่านั้น จึงอาจเป็นกุศล เป็นอภัยกฤต และ กลายเป็นอกุศลไปก็มี คำว่า อกุศล หมายถึง ไร้อิทธิธรรม หรือที่ศีลธรรมตรงข้ามกับกุศล คือประกอบด้วยศีลธรรม แต่จะต้องเข้าใจไว้ด้วยว่าบางครั้งบางคราวศิลปินก็ต้องใช้เรื่องที่เป็นอกุศล หรือเป็นเรื่องที่ศีล เพื่อแก้ไขมิให้เราหลงไปสู่ทางชั่วช้าตกต่ำ ศิลปินหาทางนำเอา "อสัง" หรือสิ่งชั่วร้าย มาเป็นเครื่องแสดงให้เราเห็นทางที่ถูกที่ชอบที่เราจะต้องทำเป็นความ

ตัวอย่าง ถ้าเราดูจิตรกรรม ชื่อ "Au Salon De La Rue Des Moulins" ของ ลอแตรีก^(๑) เป็นภาพแสดงถึงพวกผู้หญิงคนชั่ว เราอาจนึกเห็นกันว่าลอแตรีกเขียนภาพอกุศล ไร้อิทธิธรรม ตรงข้ามในการเขียนภาพผู้หญิงที่อภัยกฤตเหล่านั้นจนกระทั่งลอแตรีกเองเป็นคนร่างกายพิการ จึงมองเห็นความทุกข์ยากของผู้คนได้ดีกว่าคนธรรมดา เขามุ่งหมายจะชี้ให้เราเห็นข้อบกพร่องที่น่าละอายเป็นอย่างยิ่งของสังคมที่ยั่งยืนด้วยภาพเขียนของเขา จึงเกิดเป็นปฏิกิริยาให้เราเกิดสังสารสังเวชต่อสตรีผู้ไร้ความทุกข์เหล่านั้น แล้วสำนึกถึงว่าเป็นหน้าที่ของเรา ที่จะต้องช่วยกันแก้ไข หาทางขจัดสมุฏฐานแห่งความทุกข์เช่นนั้นเสีย

(๑) Henri De Toulouse Lautrec จิตรกรฝรั่งเศส มีชีวิตอยู่ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๐๗-๒๔๔๔ (๑๖๖-๑๐๓ ปี) เป็นคนพิการ ร่างเตี้ย สูงเพียง ๔ ฟุต ๖ นิ้ว แต่เป็นถนนมีฐานะดี บรรพบุรุษสืบสกุลมาจากขุนนางตั้งแต่รัชสมัยพระเจ้าชาลมาญ

อนึ่ง ในปัจจุบันนี้ เมื่อเราอ่านหนังสือนวนิยายเรื่อง *เดคาเมรอน* จะเห็นเป็นเรื่องชด
คอหลักศีลธรรมที่เข้มข้นอยู่มาก แต่เมื่อครั้ง *บ็อกกาจโจ* เขียนนวนิยายอันปราศจากศีลธรรม
เหล่านั้นขึ้น *บ็อกกาจโจ* โยเป็นคนมีศีลธรรม และงานประพันธ์ของเขามีส่วนช่วยแก้ไข
สถานะของสังคมอยู่ด้วย เมื่อปี พ.ศ. ๑๘๕๑ นครฟลอเรนซ์ ซึ่งมีพลเมืองประมาณแสนคน
ได้ประสบ "ไข้ดำ" ทำลายชีวิตประชาชนเสียราว ๗๐,๐๐๐ คน ผู้ที่มัวชีวิตรอคอยอยู่ก็เสีย
ขวัญ บทประพันธ์ของ *บ็อกกาจโจ* โยจึงเท่าเทียมนำเอาชีวิตมาค้นให้ประชาชนพลเมืองมีใจ
หดหู่อยู่แล้ว ให้กลับมีความเข้มแข็งขึ้นเสีย เพราะฉะนั้น เรื่องที่เป็นที่ศีลของ *บ็อกกาจโจ*
จึงเป็นเรื่องที่มีความมุ่งหมายก่อให้เกิดศีลธรรม

เกี่ยวกับศิลปะทางกามวิสัยของอินเดีย ก็มีเรื่องระทึกใจเช่นเดียวกัน กามเทวสถาน
ของอินเดีย เราจะสังเกตเห็นรูปแกะสลักเป็นภาพเมณฑกษัตริย์กับ คลยทจนแสงทองเมณฑ
สังวาส นั้น—เป็นสิ่งที่ศีลธรรมหรือ? เปล่าเลย, ประติมากรรมเหล่านั้นแกะสลักขึ้นด้วย
ความมุ่งหมาย ก่อให้เกิดประโยชน์ทางศีลธรรมและสังคมในครั้งโบราณ โจรระชาดได้
ทำลายประชาชนส่วนใหญ่ ได้สูญเสียชีวิตไปมากมาย เพื่อที่จะให้ธรรมชาตมีส่วนสมตลย
กัน ทั้งศิลปะและศาสนาจึงจำต้องช่วยกันกระตุ้นและสนับสนุนเรื่องการให้กำเนิดคนแก่มนุษย์

ตามที่กล่าวนี้ มิได้เว้นศาสนาที่เกิดในอินเดีย (เพราะ) ศาสนาทุกศาสนาในโลก
ก่อกำเนิดขึ้นและมุ่งให้ดำเนินไปตามบทบัญญัติทางศาสนา อันที่จริงความเป็นไปทุก
วันก็มีอาการผันแปรไป เพราะวิทยาศาสตร์ (สมัยใหม่) ได้บีบคั้นแปรเปลี่ยนสังธรรมชาต
ด้วยเหตุนี้ อะไรที่ถือว่าเป็นกุศลกันมาแต่ก่อน ครั้นมาถึงสมัยเรา กลับกลายเป็นอกุศลไป

ภาพเขียนเป็นกลุ่มคนขึ้นมา แสงทองอาทิตย์วิงวาท่างต่าง ๆ ตามแนวของถนนขึ้นมา
โดยเฉพาะ ซึ่งก่อให้เกิดอาการนำสังเวชแก่คนดูที่ไม่เฝ้านั้น อาจเป็นผลดีที่จะช่วยแก้
สันดานคนคิดเหล่านี้ได้ โดยชี้ให้เห็นว่าขณะที่เขาเฝ้านั้น เป็นสิ่งเลวทรามนำสังเวช
เพียงใด ภาพที่แสงทองถึงผู้หญิงเปลือยในลักษณะที่น่ารังเกียจอกุศลก็อาจกล่าวเปรียบเทียบได้
เช่นเดียวกับภาพคนขึ้นมา อันที่จริง ภาพเช่นนั้น ก็แสดงอาการให้เราเห็นว่า เป็นภาพอกุศล
แต่เมื่อเราเห็นรูปวัตถุเช่นนั้นแล้วเกิดอาการที่น่ารังเกียจหรือสยบแสงง ก็เท่ากับเตือนเราไม่
ให้ปล่อยตัวไปตามสัญชาตญาณฝ่ายต่ำเขื่องลัวมากนัก เพราะรูปวัตถุที่ไม่เกือกุศลที่จิตใจ
เป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ เมื่อเราพุดถึงภาพเปลือย โปรดอย่านำเอาภาพที่มอาการแสงทองออก

อันน่ารังเกียจเช่นตกล้ำข้างกัน มาปะปนกับภาพประติมากรรมหรือภาพจิตรกรรม ที่สร้าง
ขึ้นโดยบันดาลใจจากรูปร่างของมนุษย์อันประเสริฐและบริสุทธิ์ ประติมากรรมรูปเปลือยของ
กรีก บ่อมปรากฏจากกรเป็นทพย์เยี่ยงเทวดามากกว่ารูปมนุษย์ ประติมากรรมหรือจิตรกรรม
รูปเปลือยของอินเดีย ก็แสดงถึงลักษณะของมนุษย์นามัยสมบูรณ์ มีทรวดทรงงดงามพร้อมที่
จะให้กำเนิดคนแก่มนุษยชาติ จิตรกรรมสมัยเรอเนซัง โดยเฉพาะพวกล้านกข้างเยอรมันและ
ฮอลันดา ได้เขียนรูป "มารูปพรหมจารี" มีถิ่นงาม กำลังขำรังเลียงพระเยซูเมื่อเวลา
เย็นทาร์ก ไม่มีผู้ใดกล้ากล่าวปฏิเสธได้ว่าภาพเขียนเหล่านี้ แสดงถึงความมีจิตใจสูง เมื่อ
ศิลปินสร้างงานศิลปะด้วยความรู้สึกอันบริสุทธิ์แล้ว งานศิลปะนั้นจะกระตุ้นเตือนให้เกิดความ
คิดไม่ทำหรือหยามช้า หาได้ไม่ แน่ชอน งานศิลปะที่ขึ้นอกุศลจริง ๆ ก็มี งานศิลปะอกุศล
เหล่านั้น บ่อมทำลายความรู้สึกนึกคิดเยี่ยงมนุษย์ชนมนุษย์นามัยสมบูรณ์ของเรา ให้เศร้า
หมองไป แต่งานศิลปะเช่นนี้ จะชักเข้าเป็นพวกศิลปะจริง ๆ หาได้ไม่ งานศิลปะเหล่านั้นเป็น
ของที่ศิลปินผู้ไร้อิสสรรมสร้างกันขึ้น โดยเห็นแก่เงินถ่ายเดียว ผู้ชอกก็เป็นบุคคลเจ้าพวกชาติ
สังภาพอนามัย ซึ่งต้องการเร่งเร้าความรู้สึกใฝ่ค้าขึ้นมาเป็นเครื่องปลุกปลอบชีวิต ชอชว่า
ศิลปะกรรมเช่นกล่าวนี เราไม่ควรถือว่าเป็นศิลปะ เพราะลำแคงฮาทารตรงข้ามกับยุดหมาย
ปลายทางของศิลปะ

ความมีศิลปะ หมายถึงทำเนนตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของสังคม ซึ่ง
ได้วางไว้เป็นหลักคัมครองกลุ่มชนผู้มีจริยาต่าง ๆ กัน และแต่ละกลุ่มต่างก็มีระเบียบแบบ
แผนเป็นของตนเองโดยเฉพาะ แต่ชอกเห็นชอไปจากกฎหมายและระเบียบแบบแผนที่ใช้คัมครอง
ตนเองแล้ว ยังมีหลักศิลปะซึ่งเป็นชองครอยครวมมนุษย์โดยส่วนรวม เป็นกฎแห่งความ
ประพฤติดี ความทำริชชชย กฎแห่งความใฝ่ฝันอันบริสุทธิ์ กฎที่ชอนกันไค้ทางศาสนา
และศิลปะ ความแตกต่ากันระหว่างศาสนาและศิลปะ ก็อยู่ที่ศาสนาก่อให้เกิดความสบายใจ
ถ้าเราเชื่อถือ ศิลปะก่อให้เกิดความสบายใจเป็นผล ถ้าเรามีความรู้สึก

การแสดงออกของศิลปะ แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด ชนิดหนึ่ง ใช้ประวัติศาสตร์, จริย
ธรรม, ศาสนา ตลอดจนงานการเมือง เป็นหัวข้อเรื่อง ชนิดนี้เป็นประโยชน์ในต่านการศึกษ
และเพราะเหตุนี้ จึงมีบทบาทสำคัญอยู่ในวงการสังคมของชาติ การแสดงออกของศิลปะ
ชนิดนี้ชอนคาลความก้าวหน้าทางสังคม ก่อให้เกิดความรักชาติ สอนให้ดำรงชีวิตในทาง
ที่ถูก และกระตุ้นเตือนทุกวิถีทางที่จะให้เกิดความรักสวຍรักงาม ในการที่จะกล่าว่าศิลปะ

ชนิดนี้เป็นเรื่องเข้าใจกันดีในชายในประชาชนส่วนใหญ่ มีได้หมายความว่า ศิลป์ เช่นนั้น มีลักษณะเป็น การดี ระหว่างศิลปะกับการค้า ย่อมมีความแตกต่างกันอยู่มาก ศิลป์ ก่อให้เกิดกระบวนการคิดและความใฝ่ฝันที่ประเสริฐและสูงส่ง การดี เป็นเพียงก่อให้เกิดความเพิกเพลนใจเท่านั้น จะเห็นได้จากตัวอย่าง เช่น อนุสาวรีย์ของวีรชน ประชาชนพลเมืองส่วนมากอาจเข้าใจและช่วยกันศาลใจให้เห็นให้เกิดความทะเยอทะยานที่จะเขาอย่างวีรชนผู้เกียรติ ส่วนอนุสาวรีย์ของกวี ย่อมบันดาลใจให้เกิดการกระทำทางพหุปัญญา ตรงกันข้ามคนบางคนอาจพอพอใจที่ได้เห็นปกหนังสืองาม ๆ ได้เห็นเครื่องเฟอร์นิเจอร์สวย ๆ ได้เห็นแจกันงาม ๆ แค่วัตถุเหล่านี้ หากมีอำนาจที่ผลักดันกันสมองของมนุษย์ ให้เข้าไปในจินตนาการอันก็เลิศไม่

ศิลปะอีกชนิดหนึ่ง เป็นศิลปะที่เรียกกันว่า ศิลป์เพื่อศิลป์ โดยปรกติ คำนี้ มักใช้กันผิดและเข้าใจกันผิด ๆ เพราะโดยทั่วไปแล้ว ประชาชนพากันคิดไปว่า ศิลปินผู้สร้างศิลปะในกรณีนี้ เป็นผู้มีเสรีที่จะทำอะไร ๆ ได้ตามสบายใจ โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ที่จะพึงมีแก่มนุษยชาติ ถ้ากรณีเช่นจริงดังนั้น ศิลปินก็อาจกลายเป็นกาฝากของสังคมไป แต่ความจริงที่เห็นมีอยู่ว่า ศิลปินหาได้สร้างงานเพื่อตนเองไม่ ตรงข้าม เขามีความเชื่อมั่นว่า งานศิลปะของเขาจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อความเจริญก้าวหน้าของมนุษยชาติ

เมื่อเราพูดว่า ศิลป์เพื่อศิลป์ เราหมายความว่า ศิลปินสร้างงานศิลปะขึ้นตามหลักการที่สนใจและความบันดาลใจของตนเอง ไม่คำนึงถึงว่าประชาชนจะชอบงานศิลปะที่เขาสร้างขึ้นหรือไม่ก็ตาม ในเรื่องเช่นนี้ ศิลปินย่อมจะใช้สี, เส้น หรือ ปริมาตร มาสร้างความคิดเห็นอันเป็นนามธรรมของตนให้เป็นรูปร่างขึ้น ศิลปินคิดว่าโดยทั่วไปแล้ว ย่อมจะเข้าใจกันอยู่แต่ในหมู่ชนส่วนน้อย เพราะว่า ถ้าทุกคนตามหลักการแล้ว ชอกจะเป็นความคิดใหม่ ๆ ที่นำหน้าอยู่สักหน่อย จีวิตของฟานโกะ(*) เป็นตัวอย่างอันดีของเรื่องที่ได้กล่าวข้างต้น ตลอดเวลาที่ฟานโกะมีชีวิตอยู่ ท่านไม่เคยขายภาพเขียนของท่านแม้แต่นับเดียว แต่ภายหลังที่ท่านวายชนม์ไปแล้วสัก ๒-๓ ปี ภาพเขียนของท่านภาพหนึ่ง ๆ มีค่าหลายแสนบาท ตัวอย่างนี้ ชงมรายอื่น ๆ ที่จะอ้างได้อีกหลายราย ย่อมเป็นกาฟเพียงพอที่จะมองเห็นความจริงได้ว่า มีอยู่หลายกรณีที่เกี่ยวข้อง ที่ศิลปินผู้สร้างงานศิลปะหาใช่เป็นผู้ผิดไม่

(*) ฟานโกะ (Vincent Van Gogh) จิตรกรชาวฮอลันดา ผู้ชื่อเสียงในทวงมีเอาทศนิยมใหม่ ๆ มาใช้ในกรรมสร้างงานศิลป์ มีชีวิตอยู่ระหว่าง พ.ศ. ๒๓๘๖-๒๔๓๓

แต่ประชาชนต่างหาก ซึ่งมีความเคยชินอยู่กับคติชนิตดั้งเดิม ไม่เข้าใจวิถีดวงแสงทองออก
อย่างใหม่ของฟานโคะ

ถูกแล้ว ที่เรากล่าวข้างมาข้างนั้น มีใ้กล่าวจำแนกไว้ว่า ในบรรดาคิดขึ้น
จำนวนมากมานั้น ก็ย่อมจะมีคิดขึ้นบางคน ซึ่งแม้จะไ้คิดสร้างงานคิดขึ้นไว้อย่างบริสุทธิ์
ใจ แต่เขาก็ไม่ประสบผลสำเร็จ (เช่น ฟานโคะ) ก็มีเหมือนกัน

ความมีศีลธรรม หมายถึงความประพฤติที่ ดำเนินตามกฎเกณฑ์แห่งอารยธรรม
ทางสังคมของเรา เพื่อที่จะบรรลุถึงความประพฤติดังกล่าวนี้ไ้ การศึกษาเป็นปัจจัยอัน
สำคัญที่สุด และคิดเป็นจุดศูนย์กลางแห่งการศึกษาอันสำคัญประการหนึ่งในทุก ๆ ประเทศ
ที่มีอารยธรรม คิดไปก็ให้เกิดภาวะที่ถูกต้องทางรูปลักษณ์กคคคของมนุษย์ ประชาชนที่เกิดมา
ในแหล่งเสื่อมโทรมย่อมจะเติบโตมาในท่ามกลางความรู้ดกอันเข้มข้น และไม่คำนึงถึงหลัก
เกณฑ์ ไ้ ๆ ทางศีลธรรม เพราะสิ่งแวดล้อมของเขาขาดระเบียบ ขาดปัจจัยสำคัญที่จะให้
ความประพฤติ ความไม่มีระเบียบก่อให้เกิดความไม่มีระเบียบ ก่อให้เกิดความเกลียดชัง,
ก่อให้เกิดความสิ้นหวัง และความขบถพว่ของทางจิตใจ

ตรงกันข้าม ประชาชนที่ไ้รับการเลี้ยงดูให้เติบโตมาในสิ่งแวดล้อมอันมีระเบียบ
ในบ้านเมืองที่วางผังไว้เป็นอันดี มีถนนสะอาดสะอาด สองฝั่งถนนขนานไปด้วยอาคารที่
สวยงาม มีอุทยานประดับตกแต่งด้วยรูปปั้นหล่อสลัก มีน้ำพุและพิพิธภัณฑสถาน ฯลฯ สิ่ง
เหล่านี้ย่อมจะผูกพันให้เขาคิดว่าเขาความงามเข้าไว้ตั้งแต่เขารู้อยู่ ความงามจะค่อย ๆ สร้าง
ประสาทรู้สึกทางสุนทรียภาพของเขาอย่างช้า ๆ แต่คิดคือไม่ขาดสาย เด็ดที่ทำให้คุณเคย
ต่อการพบเห็นสิ่งประณีตสวยงามนั้น ต่อไปก็จะกลายเป็นของจำเป็นต่อชีวิตของเด็ก ผลลัพธ์
อันน่าพิศวง ซึ่งความงามมีอยู่เหนือธรรมชาติของเรา ก็คือ ทำให้ความคิดของเราประณีต
สุขุมขึ้น ด้วยอาศัยศิลป์ เราจะค่อยกลายเป็นคนดีคน และประพฤติปฏิบัติไปตามกฎแห่ง
ศีลธรรม ซึ่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติไว้เมื่อราว ๒๕๐๐ ปีล่วงมาแล้ว

คามนี้ เราจะเห็นไ้ว่า ศิลปศึกษามีจุดหมายปลายทางเกี่ยวกับจิตใจอย่าง
เดียวกัน ศาสนาสอนให้เราเป็นคนดี โดยอาศัยการเรียนรู้หลักธรรม ส่วนศิลป์ทำให้เรา
เป็นคนดี โดยอาศัยการเรียนรู้ส่วนประสานกลมกลืนและความงาม

ด้วยคำว่า “ศิลปะ” เราจะต้องเข้าใจว่า มุ่งหมายถึงวรรณคดี, ดนตรี, จิตรกรรม, ประติมากรรม และสถาปัตยกรรม รวมทั้งวิชาการแสดงออกใหญ่น้อยอันไม่จำกัดขอบเขตของศิลปะเหล่านั้นด้วย ประติมากรรม, จิตรกรรม, เครื่องปั้นดินเผา, เกษตถาณที่ประดับประดาด้วยงานศิลปะอย่างสวยงาม, ร้านค้าที่ประดับตกแต่งอย่างน่าดู, อาคารสาธารณะและอาคารเอกชนที่สวยงาม, รถยนต์, อนุสาวรีย์, เครื่องเฟอร์นิเจอร์, ปากกาหมึกซึม, ปกสมุดหนังสือ และสิ่งของเครื่องใช้ประจำวันที่มีศิลปะ วัตถุประสงค์ของสิ่งสวยงาม ก็ยังเป็นเครื่องดึงดูดใจมากขึ้น เมื่อเราได้สัมผัสสิ่งสวยงาม เราก็ต้องการจะสัมผัส ความต้องการเช่นนั้นแหละที่แสดงถึงระดับแห่งความมีอารยธรรมของเรา

หมู่ชนล้าหลังที่อยู่แยกย้ายกระจัดกระจายกันตามพื้นที่ นับแต่พวกอยู่ตามป่าเขา ล่าเนื้อไม้ ลงมาจนพวกที่อยู่ตามพื้นที่ริมชายน้ำ ไม่ต้องการก่อสร้างสถานีรถไฟหรืออาคารสาธารณะและอาคารอยู่อาศัยที่สวยงาม แต่เมื่อใดมนุษย์มาอยู่แออัดกันในบ้านในเมือง นับด้วยแสนครัวเรือน เมื่อนั้น ศิลปะทุกแขนงทุกลักษณะ จะกลายเป็นของจำเป็นที่ขาดเสียมิได้เพื่อความเจริญก้าวหน้าทางอารยธรรม ตัวอย่างที่พอจะมองเห็นง่าย ๆ เกี่ยวกับความมีระเบียบและความสวยงามที่จำเป็นในบ้านในเมืองอย่างหนึ่ง ก็คือ ขณะที่เราเดินไปตามพื้นที่กว้าง ถ้าเราเดินคนเดียว เราอาจโยนเปลือกกล้วยลงไปในพื้นดิน โดยไม่ทำให้ธรรมชาติเสียส่วนประสานกลมกลืน แต่ถ้าเราทิ้งเปลือกกล้วยลงกลางถนนที่สะอาดสะอาดนั้น เราจะสังเกตเห็นได้ว่า ไข่ทำให้ความประสานกลมกลืนและความมีระเบียบเรียบร้อยบนพื้นถนนนั้นเสียไป

การปฏิเสธประโยชน์ของศิลปะในหน้าที่ทางสังคมก็เท่ากับไม่ยอมรับความมีประโยชน์ทางพุทธบัญญัติของมนุษย์ของเรา ซึ่งจะต้องยอมรับเสียด้วย ว่าความรู้สึกและความไฝ่ฝันของเราค่าต้อยเสียยิ่งกว่าของมนุษย์ชาวป่าเถื่อน ผู้ซึ่งยังรู้จักประดับร่างกายและตกแต่งกระท่อมที่อยู่ของเขา ด้วยสี ด้วยขนนก ด้วยดอกไม้ และด้วยเปลือกหอย เพื่อต้องการความสวยงาม.

ภาพเปลือย เป็นศิลปะ หรือ อนาจาร

แปลจาก

NUDE - ART OR OBSCENITY

ในประเทศไทย เมื่อราว ๔๐ ปีมาแล้ว เรายังไม่รู้ลึกลงถึงเรื่องการเปลือยกาย ผู้ชายหนุ่มสาวมักออกไปนอกบ้าน ผู้หญิงผู้เป็นมารดาของเด็กชายเปลือยออกออกไปนอกบ้าน โดยไม่ต้องขอขมาเงินสะเท็นชายใคร ๆ เด็กชายเด็กหญิงโตจนอายุ ๑๓ ปี หรือมากกว่านั้น ยังเปลือยกายเล่นร่อนเล่นหัวด้วยกันอย่างไม่เคียดงสา

การศึกษา ทำเนิ่นมาด้วยความมีประโยชน์ยิ่งใหญ่และก่อปรกภัยเหตุผล กำลังครอบงำวิถีชีวิตตามธรรมชาติของเราอยู่ ต่อไปภายหน้า ความนึกเห็นอันกบฏภัยเหตุผล ในเรื่องอะไรควร อะไรไม่ควร จะหยั่งรากฝังลึกลงไปในดวงใจของเรา ซึ่งทำให้เรานึกเห็นว่า เป็นความจำเป็นที่จะต้องปกปิดร่างกายทุกส่วน แล้วก็มาถึงปัญหาขัดแย้งที่ว่า เด็กอายุ ๓ ขวบจะต้องแต่งตัวนุ่งห่มตามแบบตะวันตกก็ด้วยเหมือนกัน มีอยู่บ่อย ๆ ที่เรามักจะได้ยิน ไต่ฟังเพื่อนร่วมชาติร่วมประเทศของเรา บางคนกล่าววิพากษ์วิจารณ์ ในเมื่อเขาเห็นพวก เด็กเปลือยกายกลุ่มหนึ่งเล่นหัวอยู่ด้วยกัน ซึ่งเป็นภาพที่น่าเอ็นดูเป็นอย่างยิ่ง แต่เพราะเหตุที่เปลือยกาย บุคคลข้างคำหน้พวกเคยวกันนั้น มองดูพวกเด็กกลุ่มนั้นด้วยอาการเคร่งขรึม แล้วปลางก็บ่นว่า ภาพเช่นนั้นไม่เหมาะสมที่จะเป็นเครื่องประดับบ้านเมืองของเราเลย ปัญหาขัดแย้งเช่นนั้นไม่เกี่ยวแก่เหตุผลทางด้านศีลธรรม แต่มันเกี่ยวข้องกับการณ์คัมภ์ต่ออารยธรรมต่างประเทศ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องอะไรกับวัฒนธรรมของเราเอง หรือกับฟ้าอากาศในบ้านเมืองของเราเลย สิ่งใดที่เป็นของจำเป็นในประเทศตะวันตก ซึ่งมีอุณหภูมิต่ำ ย่อมจะเป็นของยุ่งยากในประเทศที่มีอากาศร้อน (เช่นในประเทศไทย) ก็ได้

ขั้นที่จริง (เวลานี้) พวกเราก็กำลังเล็ดสละความสุขสำราญของเราอยู่ที่ทำให้เป็นพลักรรรมแก่วัฒนธรรมต่างประเทศกันอยู่แล้ว

ด้วยความคิดจิตใจไหลลงต่อความมีศีลธรรมและความสุภาพอันบริสุทธิ์ที่ผู้แต่ง
เราพากันมาถึงจุดของการค้นหาความผิด ในประติมากรรมและจิตรกรรม ที่เป็นภาพเปลือย
ซึ่งประติมากรรมและจิตรกรรมภาพเปลือยเหล่านั้น วางทิวทัศน์ที่ถูกต้องตรงตามตำราศิลปะ
และความมีศีลธรรมของชาติอารยชนชาติ ในการค้นหาความผิดเช่นนั้น เราเลยพากัน
ไม่รู้เรื่องราวศิลปะและเรื่องชนชาติไปเสีย

ขอให้เราพิจารณาถึงความแตกต่างซึ่งมีอยู่ระหว่างคนกับสัตว์ คือเสียว่าม้า หรืออาจ
เป็นคอกไม้ ต้นไม้ หรือรูปพรรณชาติอื่นใดก็ได้ ถ้าเรามีรูปร่างใกล้เคียงสัตว์และท่วงท่า เรา
ก็ควรระชมม้าในบ้านที่มันมีรูปร่างงดงามใกล้เคียงกับคน ไม่มีคนใดคนใดที่จะนึกฝันนำเอาผ้า
หรือสิ่งใดไปปกยึกส่วนหนึ่งส่วนใดของม้า เพื่อเห็นแก่ศีลธรรม เราถูกสอนอยู่ ว่าการที่จะ
เอาผ้าหรือชวตติดอกไปปกคลุมบนร่างมันนั้น อาจทำให้รูปร่างของม้าที่งามก็อยู่แล้ว ก็
เคียดแคะไปก็ไม่ได้

คราวนี้ อะไรเล่า คือความแตกต่างที่มีอยู่ระหว่างร่างกายของคนกับของม้า ว่า
โดยหลักกายวิภาค ก็เกือบจะเหมือนกัน ทางที่ต่างกันมากก็อยู่ในข้อเท็จจริงที่ว่า คนเป็น
เพื่อนมนุษย์ของเรา ซึ่งเรารักและอาจคิดคดอยู่ถึงกับกัดกันก็ได้ โดยทางพฤกษวิทยา มันเป็น
การถูกต้อง เพราะเราสนใจอยู่แต่ในเรื่องเผ่าพงศ์วงศ์วานของพวกมนุษย์เรา ซึ่งทำให้เรา
เห็นคนเป็นสัตว์ที่ถูกต้องสมบูรณ์และงดงามยิ่งกว่าสัตว์ชนิดอื่นใด เพราะเหตุนี้ ตั้งแต่สมัย
ศึกษารูปมา ร่างกายของมนุษย์จึงกระตุ้นให้เกิดความเอาใจใส่เป็นพิเศษ ในการแสดง
ทางศิลปะ ทั้งตะวันตกและตะวันออกได้ผลิตประติมากรรมและจิตรกรรมภาพเปลือยขึ้น
มากมายหาประมาณมิได้ เพื่อแสดงให้คนธรรมดาสามัญได้เห็นว่ามีเมื่อเราได้สร้างสรรคร่าง
กายของมนุษย์ขึ้นมาเป็นศิลปะนั้น ร่างกายของเรามีส่วนศักดิ์สิทธิ์เพียงใด และช่วยให้
เราได้รับรู้ความพลุกพล่านตามแง่ความงามอย่างใด

เพราะฉะนั้น ถ้ามองศิลปะภาพเปลือย ไม่ว่าจะเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง หมายถึง
ความแจ่มใสแจ่มจ้าแห่งวงศ์วานของมนุษย์เราเอง มันเป็นของขวัญที่เราควรขอใจต่อ
สากลมติทรยานภาพ (Cosmic Energy) ซึ่งเราไม่ทราบว่าเป็นใครผู้ใดสร้างสรรคร่างกายอัน
งดงามของเราขึ้นมา

กัวยเหตุนี้ การคอยจับผิดในการแสดงรูปเปลือยก็เท่ากับยอมรับว่า มโนทัศน์ของ
เราชอบ หรือเราขาดความนิยมนับถือต่อธรรมชาติ

กล่าวโดยทั่วไป การวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับศิลปะภาพเปลือยนั้น เกิดจากกลุ่ม
บุคคลที่มีความเห็นแตกต่างกัน ๒ จำพวก นักวิพากษ์วิจารณ์กลุ่มแรก คือ จำพวกที่หัวใจ
ของเขาได้ชักนำให้เกิดความคิดชั่วร้ายที่บริสุทธิ์อยู่แล้ว จึงมีข้อ ๆ ที่บุคคลจำพวกนี้
ซึ่งเป็นผู้มีใจเฟื่องโง่งไปแต่ในบ้านเกิด ความประพฤติกของคนพวกนี้ก็ไม่เป็นแบบอย่างของ
ความมีศีลธรรม นักวิพากษ์วิจารณ์จำพวกนี้ จึงต้องการแสดงตัวให้เป็นที่ปรากฏชัดเพื่
มิให้ใครเห็นว่าตนเองขบถร้อง โดยใช้วิธีวิพากษ์วิจารณ์ตามตฤณภูเข้ากับตัวเอง แล้ว
ทำหนังสือซึ่งตนเองก็ไม่เข้าใจ บุคคลกลุ่มที่ ๓ คือบุคคลซึ่งถูกประจานโดยประติมากรรมหรือ
จิตรกรรมที่เป็นภาพเปลือย ที่ทำกันขึ้นโดยประชาชนซึ่งธรรมชาติมิได้เอื้อเฟื้อแผ่
ประสิทธิ์ประสาทความงามให้แก่ร่างกายของพวกเขา หรือเพราะเหตุบางอย่างทำให้ชีวิต
ของบุคคลจำพวกนี้เป็นชีวิตที่ยกพร่อง ก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงพอใจ ไม่เหมาะสมที่จรรจง
รักษาศนะแห่งความสวยงามต่อไป

เป็นเพราะเหตุนี้ของเราที่มีบุคคลกลุ่มที่ ๓ เป็นผู้มีสุขภาพดีทั้งในทางจิตใจและร่างกาย
ผู้ซึ่งเห็นภาพเปลือยเป็นสิ่งสร้างสรรค์อันมหัศจรรย์ เขาชื่นชมภาพเปลือยไม่ว่าจะเป็น
ประติมากรรมหรือจิตรกรรม ท่านผู้อ่านจะต้องไม่คิดเห็นไปว่า เรากำลังอยู่ในอาณาจักร
ของความงาม (หรือนิคมอาบแดด) อันที่จริงในฐานะที่เราเป็นนักศึกษาศาสตร์แห่ง
ความงาม เราไม่เห็นด้วยกับการแสดงตัวเปลือยชนิดนั้น เพราะเหตุผลง่าย ๆ ที่ว่าในอาณานิคม
ของคนที่เปลือยนั้น เราจะสังเกตเห็นคนมีร่างกายเพียงจำนวนน้อยคน ส่วนมากเป็น
บุคคลที่มีร่างกายไม่ไต่ส่วนสัก เช่น ขยับไป หรือนอนไป หรือแกไป จึงไม่เป็นความเหมาะสม
เพราะเหตุนี้ ซึ่งว่าโดยปรกคิธรรมตาแล้ว เมื่อถูกกั้นในแง่ความสวยงาม คนที่มุ่งห่มเสียอีก
ยังนำคู้หน้าชมกว่าคนเปลือยกาย อย่างน้อยเสื้อผ้าก็ยังจะช่วยยื้อซ่อนเร้นส่วนขบถร้องใน
ร่างกายของเรา หรือเราอาจใช้สิ่งประดิษฐ์แก้ไขประคับประคองส่วนขบถร้องนั้น ๆ เสียก็ได้

บุคคลซึ่งกล่าวโจมตีศิลปะภาพเปลือยพวกเดียวกันนั้น ก็อุปการะสนับสนุนการถ่าย
ภาพยนตร์ผู้หญิงเปลือยกายทั้งหมดหรือเปลือยครึ่ง ๆ ซึ่งมีใช้ภาพนิ่ง แต่ทำกริยาเคลื่อนไหว

ไหวในทางขั้ววงความรู้สึกทางเพศอย่างมากมาย บุคคลพวกเดียวกันนี้ชอบดูหนังสือพิมพ์
ภาพรายสัปดาห์ ที่ลงรูปภาพสตรี ในท่าที่ โนมัมน้าว ไปในทางปลุกความรู้ สึกนึกคิดแม้แต่
ของปรกาศชน การปลุกความรู้สึกทางเพศปรกาศชนเช่นนี้เป็นการเสวยทรมานเสียยิ่งกว่าปลุก
ความรู้สึกของคนเข่ากระดูก ซึ่งอาจพิสูจน์ให้เห็นได้จากการดูประติมากรรมภาพเปลือย หรือ
จิตรกรรมภาพเปลือย ความข้อเท็จจริงเช่นกล่าวมาข้างต้นที่ว่า การวางท่าทางของขั้ววง
ร่างภายในศิลปะนั้น ศิลปินจะสร้างขึ้นโดยมุ่งให้มีสง่าผ่าเผยและดูงาม ด้วยเหตุนี้ จึงมิใช่
เรื่องขั้ววงกวนวาทะเลย

ถ้าภาพเปลือยมีลักษณะขั้ววงอย่างแรงจนมิอาจขยยงได้ ต่อผู้ชาย หรือตามทพวก
นักศิลปะรวมกล่าวกัน คือ ต่อพวกขั้ววงแล้ว สถานที่ตากอากาศชายทะเลในขั้ววงนั้น ก็ควร
จะเป็นสถานทรนรมย์ของพวกคนตั้งวาทะไป เพราะมีสภาพสตรีที่พยายามเป็นอย่างที่สตรี
ที่จะปกปิดร่างกายของเธอด้วยผ้าชิ้นน้อย ๆ แต่ทว่าอากาศที่วิยาท่าทางของสภาพสตรีเหล่านั้น
ก็เข้าไปตามแขนขยับข้อมมือเกยรติของผลเมืองดี บรรดาผู้ชายทั้งหลายต่างก็พากันชื่นชม
รูปร่างทรวดทรงของเธอ แต่หาได้รู้สึกเป็นการขั้ววงขั้ววงทางเพศจนมิอาจอดกลั้นไม่

สภาพสตรีที่แต่งตัวอย่างสวยงาม สวมเสื้อคอตั้งและกว้างมาก ดูจะเป็นการขั้ววง
วาทะได้มากเสียยิ่งกว่าภาพประติมากรรมและจิตรกรรมที่สร้างขึ้นกันจนทุกวันนี้ และดูจะขั้ววง
ขั้ววงเสียยิ่งกว่าสภาพสตรีที่สวมเสื้อผ้าชุดอาลัยนา ซึ่งยังแสดงให้ทรวดทรง (ของผู้แต่ง) อันมี
ส่วนประสาณกลมกลืนกันเป็นอย่างดี

ยังมีบุคคลอีกจำพวกหนึ่ง ซึ่งไม่เคยพลาดที่จะดูภาพยนตร์ที่แสดงโดยคาราหญิง
จอมขั้ววง แต่เมื่อเขาได้เห็นจิตรกรรมภาพเปลือยในหนังสือพิมพ์รายคาบ ที่มีผลสองจาก
จิตรกรรมภาพเปลือยของศิลปินที่มีชื่อเสียงแล้วมาลงไว้ บุคคลจำพวกนี้ จะมีความกังวล
ห่วงใยเกรงไปว่าภาพศิลปะเช่นนี้ อาจแพร่หลายไปในทางให้เกิดผลเสียแก่ศีลธรรม แต่—
เขาหาได้คำนึงถึงผลเสียที่ภาพยนตร์ดังกล่าวข้างต้นก่อให้เกิดขึ้นไม่ อย่างนี้จะมีเป็นความ
คิดเห็นที่ขั้ววงยังไม่เข้าไม่ถึกันกันไปหรือ?

จำเป็นที่จะต้องเข้าใจไว้ด้วยว่า ที่เราพูดถึงศิลปะภาพเปลือยนั้น มิได้ขยายวงกว้าง
ไปถึงศิลปะในการเปลือยที่ทำกันขึ้นให้วางกริยาทำที่เพื่อกกระตุ้นให้ผู้ถูกเกิดตัณหาภาวะ งาน
ศิลปะเช่นนั้น พวกศิลปินเขาไม่ยอมรับว่าเป็นศิลปะ และไม่มีทางจะเรียกได้ว่าเป็นศิลปะ การ
ผลิตศิลปะสาธารณะให้เกี่ยวข้องกับไปในทางภาพลามกเช่นนั้น มีแพร่หลายอยู่อย่างลับ ๆ ในหมู่
ประชาชนผู้มีโรคทางจิต ซึ่งต้องการความกระตุ้นเตือนทางศิลปะ เพื่อให้ร่างกายเกิด
สัญชาตญาณฝ่ายต่ำ ภาพชั่วร้ายชนิดเป็นอันตรายอย่างร้ายกาจแก่เยาวชนของเรา เป็น
สิ่งพึงละอาย เป็นการทำให้นิสัยเสื่อมเสีย ซึ่งเราได้รับมรดกมาจากตะวันตกเพื่อมุ่งผลใน
ทางการค้า นี่แหละ—เป็นเรื่องที่เราควรทุ่มเทความพากเพียรพยายาม ขจัดข้อเท็จจริงซึ่ง
เป็นโรคแห่งสังคมปัจจุบันของเรา

มันมิใช่ประติมากรรม มิใช่จิตรกรรม หรือรูปถ่ายของผู้หญิงเปลือยวาง ที่สร้าง
หรือวางขึ้นไว้ ในทำที่อย่างมีศิลปะ ซึ่งมีอิทธิพลชั่วร้ายอยู่เหนือศีลธรรมของเรา จากผลผลิต
อย่างมีศิลปะเช่นนั้น เราย่อมจะเวียนวรูถงวอชนฆมธรรมชาติ ในลักษณะการสร้างสรรคอย่าง
ประสานกลมกลืนกันมากมายหลายแบบ มันเป็นภาพของร่างผู้หญิงที่เปลือยทั้งหมดหรือ
เปลือยครึ่ง ๆ หรือเขียนเป็นภาพนุ่งห่มในท่าขี้ยวน (นุ่งต่างหาก) ที่จะถูกกล่าวประณาม
และจะต้องปราบปรามให้หมดไป แต่—ได้ ไพรกเกิด! ขออย่าได้นำเอาสิ่งเลวทรามเช่นนั้น
ซึ่งได้สร้างขึ้นเพื่อรบกวนเงินจากคนอ่อนแอ มาประย่นกัยศิลปะเลย.

ความหมายและจิตวิทยาเกี่ยวกับสี

แปลจาก

MEANING AND PSYCHOLOGY OF COLOURS

นักเขียนหลายคน ได้พยายามอธิบายทฤษฎีเกี่ยวกับความหมายของสี และผลทางจิตวิทยาเกี่ยวกับสี แต่ทฤษฎีเช่นนั้น ไม่สามารถนำมาใช้ได้แก่ชนทุกชาติ เพราะเกี่ยวกับวัฒนธรรม ดินฟ้าอากาศ ความเกินอยู่เฉพาะตัว และ "สมัยนิยม" ความจริง การที่จะชอบสีหรือไม่ เกี่ยวกับธรรมเนียมเฉพาะตัวเราเองอยู่เป็นอันมาก ซึ่งอาจแตกต่างกันไปตามนิสัยหรือการศึกษาของเรา ชาวชนบทย่อมจะชอบสีสดใสน่าดู ข้าพเจ้าทำได้ว่า ๒-๓ ปีมาแล้ว ได้เคยเห็นหมวกย้อมสีเหลืองอ่อนและสีแดงชาก ทำให้ข้าพเจ้าสะดุ้งใจอยู่บ้าง แต่ทุกวันนี้ประชาชนผู้ได้รับการศึกษาเป็นอย่างดี ก็สวมถุงเท้าย้อมสีแดงชากและสีเขียวสด มันเป็นเรื่องเกี่ยวกับ "สมัยนิยม" ตามธรรมดาตามนุษย์เรามักจะชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นของใหม่ และการที่พอใจของพวกมรดุสติกเช่นนี้ เราเขาอย่างการนุ่งกางเกงของมนุษย์สมัยอนารยะ ซึ่งตรงกันข้าม มนุษย์สมัยอนารยะกลับเพียรพยายามเป็นที่สดที่จะเอาอย่างเรา

วัฒนธรรม และดินฟ้าอากาศ เป็นมีผลสำคัญที่ก่อให้เกิดธรรมเนียมในเรื่องสีและความหมายเกี่ยวกับสี ตัวอย่างเช่น ชาวจีนชอบสีแดงกันมาก เพราะสีแดงเป็นสัญลักษณ์ของความมีพลังานภาพอันรุ่งโรจน์อย่างผู้ชาย ส่วนชาวตะวันตกก็ชอบสีแดงเล็กน้อย ซึ่งหมายถึงความเป็นผู้คหรือความเข้มแข็ง ทั้งนี้ก็เพราะเมื่อหลายพันปีมาแล้ว ชาวพม่าเขียนซึ่งเป็นชาวทะเล ดำเนินชีวิตอยู่ความฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ใช้สีที่ได้จากปลาทะเลชนิดหนึ่ง เขามาย้อมเครื่องนุ่งห่มที่สว่างงาม แต่โดยเหตุที่ปลาทะเลชนิดนั้นเป็นสัตว์หายาก จึงใช้กันแต่เพียงเป็นสีราชูปโภค โดยวิธีนี้ จึงก่อให้เกิดนิสัยมีรสนิยมและความหมาย (เกี่ยวกับสีแดงเล็กน้อย) ขึ้น ในประเทศไทยถือกันว่า สีของเขา คือสีเหลือง^(๑) ที่จริงสีเหลืองแท้ หมายถึงความเข้มแข็งและความมั่งคั่ง เพราะเหตุนี้ ทั้งสีแดงเล็กน้อยและสี

(๑) ตามศาสนาจารย์ นิยมให้อัญมณีสีแดงไว้หน้าศาส จะหมายถึงความรุ่งโรจน์หรือหมายถึงความเข้มแข็งเป็นสีจักรวรรดิ และคงจะมีธรรมเนียมในราชสำนักที่พระเจ้าแผ่นดินทรงพระกรุณาแดง ตามมีคำพูดกันว่า บิดพี่ต๋องขาว เจ้าขุนแดง แต่จะนิยมใช้มาแต่เมื่อใด หาทราบไม่—ผู้แปล

เหลืออง จึงเป็นสิ่วช่วยกันด้วยกันทางสองสี ซึ่งดูเหมือนจะเป็นสิ่วถึงพรสวรรค์ ที่ทอง
อาทิตย์ได้ ไปรยประทานลงมาบนพื้นพิภพของเรา สีเหลือองเป็นสีของผลไม้ในฤดูร้อน และ
สีแสดเลือกคนเป็นสีของผลไม้ในตอนต้นฤดูใบไม้ร่วง เมื่อเราส่งความคิดผ่านไปอีก อาจ
กล่าวได้เหมือนกันว่า สีม่วง หมายถึงสีของพืชพันธุ์ที่กำลังออกงามเติบโตตามฤดูกาล มัน
เป็นสีที่ปรากฏบนใบไม้และผลไม้เป็นวาระสุดท้าย ก่อนที่พื้นพิภพจะได้ขบเขาไปชั่วระยะ
เวลา ๒-๓ เดือน

เราอาจยกเอาความหมายของสีประจำชาติมาสาธกเป็นตัวอย่างต่อไปได้อีก ชาว
แอฟริกันถือว่า สีเหลือองหม่น เป็นเครื่องหมายถึงสีของเทวนางานา เหตุผลของเรื่องนถมอยู่
ว่า น้ำในแม่น้ำลำธารของชาวแอฟริกันนั้น เป็นน้ำปนโคลน เพราะฉะนั้น ในหัวใจของ
ชาวพื้นเมืองในทวีปแอฟริกา จึงมีความคิดเกิดขึ้นว่า พระแม่เจ้าแห่งน้ำย่อมจะมีสี โดยเฉพาะ
เป็นเช่นนั้น

ดินฟ้าอากาศเป็นปัจจัยสำคัญเกี่ยวกับกาอนามัยชมชอบสี ประชาชนในประเทศอื่น
ย่อมจะใช้สีสกลไสยชมเครื่องนุ่งห่ม หรือทาเครื่องใช้ไม้สอยและสิ่งก่อสร้างทางสถาปัตยกรรม
เขาย่อมทราบได้ด้วยความชำนาญ ว่าแสงพระอาทิตย์อันร้อนแรงย่อมจะกลมกลืนกันเข้าได้
กับสีสกลผดก หรือยอมจะแผกแผาสีทุกอย่างให้ซีกวางลง ด้วยเหตุนี้ ในประเทศอื่น เมื่อ
ใช้สีอ่อนเกินไป ผลที่ได้รยอาจเห็นเป็นสีซีกเขียวไป ยิ่งยุบนั้นทุกหนทุกแห่งเขาใช้สีเป็น
แหล่งกลาง ให้เกิดรู้สึกเพลินตาเพลินใจ ช่วยให้ความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสุขชีว
ขัน เพราะฉะนั้น ทั้งในยุโรปและอเมริกา เขาจึงทาสีอาคารสถานก่อสร้างด้วยสีสกลไส
ซึ่งก็เห็นทั้งได้กล่าวมาข้างต้น คือ ถ้าจัดให้เข้ากันได้ดี ก็จะให้เกิดความรู้สึกเห็นดีเห็นงาม
โดยแท้จริง แต่บุคคลผู้ผ่านไปมาพบเห็น ที่จริง การไม่เข้าใจได้ในเรื่องสี จะมีกันแต่ใน
หมู่ชนที่ไร้ความเจริญ ความกลมกลืนของสีที่สรวงามขึ้นอยู่กับกาเลือกใช้สีที่ถูกต้องเพียง
๒-๓ สี ความกลมกลืนของสีนั้นถมอยู่ว่า สีเฉพาะอย่างที่เรามองเห็นรวม ๆ กัน เมื่อเราก
รูปภาพ ภูวิชรรวมชาติ ภูนาภครคอน หรือสิ่งอื่นใด จากระยะไกล ขอบอธิบายความเห็น
คือข้อดีที่ ๒-๓ คำ เราอาจกล่าวได้ว่า ด้วยกาเอาสีแสดและสีเหลือองแถมเป็นชุด ๆ ลง
บนแผ่นกระดาษ แล้วมองดูจากระยะไกล เราจะเห็นความกลมกลืนของสีเป็นสีส้ม อีก

อย่างหนึ่ง ถ้าเราเอาสีน้ำเงินและสีเหลืองแถมเป็นจุด ๆ ลงบนแผ่นกระดาษ แล้วมองดู
ไกล ๆ จะเห็นเป็นสีเขียวโยไม้ เช่นนี้เช่นกัน ในกรณีที่เราไม่สามารถจะมองเห็นความ
กลมกลืนของสีโทนนี้ เป็นเพราะเราใช้สีมากมายหลายสีเกินไป ผลที่เกิดขึ้นก็คือ กลายเป็น
เป็นสีเขียวเทาๆ

เพื่อประโยชน์แก่ท่านผู้อ่าน เราอาจกล่าวได้ว่า การที่จะใช้สีให้กลมกลืนกันก็
การที่จะตัดสินว่าจะต้องใช้สีมากน้อยเท่าใดจึงจะสัมพันธ์กับสีอื่น ๆ ก็คือ เป็นการยาก เช่น
เกี่ยวข้องกับประสาณเสียงดนตรี กล่าวโดยเฉพาะ เราจะต้องเน้นถึงความจริงที่ว่า สีแท้
ทุกสีย่อมสวย ถ้าใช้เพียงปริมาณน้อย แต่ถ้าใช้สีแท้บนเนื้อที่กว้างใหญ่ ก็ไม่น่าดู ด้วย
เหตุนี้ บนเนื้อที่กว้างใหญ่เช่นนั้น เขาต้องใช้สีกลาง ๆ สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ โครง
การระบายสีนั้น จะต้องเข้ากับเนื้อเรื่องที่เราพูดถึง เราไม่ควรใช้สีแดงและสีส้มท่ามกลางใน
โรงพยาบาล ไม่ควรใช้สีเทาหรือสีน้ำตาลท่ามกลางบาร์ จากตัวอย่างข้างกล่าวนี้ เราย่อมจะเข้าใจ
ได้ว่า โครงการระบายสีมีความสำคัญเพียงไรเกี่ยวกับฉากละคร เพราะความกลมกลืน
ของสีนั้น จะต้องเน้นความหมายของละครฉากละครองค์ หรือยิ่งกว่านั้น ต้องเน้นความหมาย
ของแต่ละฉากด้วย

ข้อเสนอนำประภาสสุกท้าย เกี่ยวกับวิธีใช้สีที่ถูกต้องก็คือ การใช้ สีลอย และ
สีจม สีแดง สีเหลือง สีส้ม และสีขาว เป็นห้าพวกสีลอย ส่วนห้าพวกสีน้ำเงิน เป็นสี
จม เพราะเหตุนี้ ถ้าเราใช้สีน้ำเงินท่ามกลางของฉากอากาศ ผลที่ได้ก็คือฉากอากาศนั้น
ไม่มีพื้นชั้นล่าง มีสภาพเหมือนลอยอยู่ในอากาศ เพราะพื้นชั้นล่างของฉากนั้นถูกไปรังไล้ง
คือ จมหายไป สีเขียวอยู่กลางระหว่างสีแดงกับสีน้ำเงิน กล่าวคือ ไม่ลอยและไม่จม

ถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างกันทางวัฒนธรรมและดินฟ้าอากาศ และนอกจากความ
หมายที่เราได้ ให้แก่สีไปตามความนิยมแล้ว ยังมีสีพื้น ซึ่งให้ความรู้สึกทางจิตวิทยาอย่าง
เกี่ยวข้องกับอารมณ์มนุษย์ ส่วนใหญ่ สีห้าพวกที่เรียกว่า สีร้อน ย่อมกระตุ้นหรือก่อให้เกิดพลัง
วังชา ส่วนสีห้าพวกที่เรียกว่า สีเย็น ทำให้เรารู้สึกสงบ สีน้ำเงิน สีเขียวเป็นน้ำเงิน และ
สีเขียวโยไม้ ทำให้เรารู้สึกผ่อนคลาย เรื่องเช่นนี้พอจะเข้าใจได้ง่าย เมื่อเราคิดดูว่าสี ๓

ชนิดนั้น ตรงกับสีของท้องฟ้า สีของกระแสน้ำ และสีของพืชพันธุ์ แต่ก็เป็นที่กล่าวแล้ว
ถาวรที่จะใช้สีเหล่านี้ (ให้ถูกต้อง) ก็เป็นเรื่องยากอยู่เหมือนกัน เพราะถ้าใช้ผิด แทน
ที่จะให้เกิดความรู้สึกแปลกใจ กลับจะทำให้เรารู้สึกตรงกันข้าม สีน้ำเงินเป็นสีแห่ง
ความวิเวกใจเอง ส่วนสีเขียวเป็นสีแห่งพลังวังชา สีแห่งความมีชีวิตชีวาชวนรื่นรมย์

สีที่ตรงกันข้ามกับสีของน้ำเงินและสีน้ำเงิน ก็คือ สีแดง สีแดงเป็นทั้งกระตุ้นให้
เกิดและระงับซึ่งความกลัว ความรู้สึกเช่นนี้เป็นสิ่งที่เราจะรู้สึกได้ตั้งแต่ยังเด็ก ๆ เกี่ยว
กับสีของดอกไม้ สีตะวันขอแสง สีรุ้งดอกไม้เพลิงในเวลากลางวัน ตลอดเวลาที่ยังควบคุม
เปลวเพลิงไว้ได้ มันก็ทำให้เรารู้สึกความสนุกที่แท้จริง เราใจให้คนเต้น เปลวเพลิงที่สลับ
ไปมา คุประหนึ่งว่าร้องเชื้อเชิญให้เราเพื่อนำชัยรบของ ตรงกันข้าม เมื่อเรควบคุมเปลวเพลิง
นั้นไม่ได้ มันก็เป็นที่น่าสยดสยอง เป็นประหนึ่งดวงตาที่ ๓ ของพระคัมภีร์ — มันทำลาย —
มันก่อความพิเนาศ ด้วยเหตุนี้ สีแดงจึงก่อให้เกิดความรู้สึกตรงข้ามตามธรรมชาติของมัน

สีเหลืองแก่ ก่อให้เกิดความมีพลังวังชา ความร่าเริงเบิกบาน มนุษย์หลายชาติ
ถือว่าสีเหลืองแก่เป็นสัญลักษณ์แห่งความมั่งคั่งร่ำรวย สีเหลืองอ่อน เช่น เหลือง Lemon
และเหลือง Naples (๑) ถ้าใช้ปริมาณมาก จะทำให้รู้สึกอ่อนเพลียระเหิดใจ สีส้มเป็นสี
ที่อยู่ท่ามกลางระหว่างสีแดงกับสีเหลือง หมายถึงระส่ำระสายของดวงอาทิตย์ ด้วยเหตุนี้ สีส้มจึง
เป็นสีที่กระตุ้นให้เกิดพลังวังชาและความสนุกสนานที่แท้จริง สีเขียวปนเหลือง หมายถึงการกลับ
ฟื้นคืนชีวิตใหม่ชวนรื่นรมย์ เป็นสีแห่งความหนุ่มสาว หรือสีแห่งรุ่งเรืองวิชัย ซึ่งที่เรา
จะสังเกตเห็นได้จากคนหนุ่มที่ปลูกดอกไม้ ๆ ซึ่งกำลังเริ่มงอกงาม พวกเขาจะคิดว่า สี
ม่วงหมายถึงชัยชนะ แต่ก็เป็นที่ที่ใคร่สนใจแล้ว คิดว่า สีม่วงนั้นหมายถึงความเคียดแค้น
เต็มที ขอบเขตของความเคียดแค้นที่อยู่ในระยะแค่นี้ ก็เปรียบได้กับสีม่วงที่
เต็มตัวถึงขีดของความงามของเธอเริ่มจะเลือนลาง ไม่อาจกระตุ้นให้เกิดความหวังต่อไปได้
จะมีก็แต่เพียงน้ำซึม สีเทาเข้ามาซึ่งความง่อมใสและอ่อนโยน แต่สีเทาอาจให้ความรู้สึก
ในทางเศร้าด้วยเหมือนกัน สีขาวเป็นสีแห่งความบริสุทธิ์ เป็นสีที่พบบ่อย สีชมพูก็หมายถึง

(๑) สีเหลือง Lemon และเหลือง Naples คือสีเหลืองอ่อน ๆ ปนสีเขียวปน ๆ อย่างที่เรียกว่า สีของอ่อน—สีแปด

ความบริสุทธิ์ที่คล้ายเหมือนกัน และหมายถึงความหวังด้วย เพราะเป็นสีของรุ่งอรุณ สีดำ
เป็นสีแห่งความลึกลับ เป็นสีแห่งความว่างเปล่าของชีวิต

ความซัดกัน หมายถึงการเปลี่ยนคุณค่าโดยธรรมชาติของสีทั้งหลาย ตัวอย่างเช่น
ถ้าเราระบายสีม่วงบางกว่าสีเหลือง ระบายสีเหลืองแก่กว่าสีม่วง ผลก็คือความซัดกัน
ความซัดกัน ถ้าใช้แต่ในปริมาณน้อย ๆ ก็เป็นประโยชน์ในโครงการระบายสี แต่ถ้าใช้
ในเนื้อที่กว้างใหญ่ เช่น ผนังห้อง หรือผนังอาคาร ก็ไม่น่าดู

การผสมสียอมทำให้ผลที่ไ้รับทางจิตวิทยาโดยเฉพาเปลี่ยนไป สีเขียวแก่ผสม
กับสีดำ ทำให้รู้สึกเศร้ายิ่งกว่าสีดำเอง สีดำ สีแดง และจุดสีเขียวบนเหลืองหลาย ๆ จุด
ปรากฏเป็นรูปคล้ายขี้ตาง ส่วนสีแดงเข้ม สีเหลือง และสีเขียว เป็นสีรวมแห่งชีวิต ความ
หมายหรือความสวยงามของสีนั้น อาจเปลี่ยนแปรลงไปได้ โดยสิ้นเชิง ตามคุณค่า ชื่อเงา
ของสี ตัวอย่างง่าย ๆ อาจเห็นได้จากแผ่นกระดาษที่เงินชายเพชรใช้ห่อเครื่องเพชร เขา
ใช้กระดาษสีม่วงอ่อน ซึ่งตามความเห็นทั่วไป สีม่วงอ่อนเช่นนั้น มิใช่สีสวยงามเลย แต่
ตรงกันข้าม สีม่วงอ่อนนั้น เมื่อใช้เงาให้ถูกที่สมบูรณ์ จะกลายเป็นสีน่ายุ เป็นสีที่ก่อให้เกิด
เกิดความมีเกียรติและความเป็นผู้ใหญ่

ก่อนสมัยเรา ไม่เคยมีคนเข้าใจเรื่องจิตวิทยาเกี่ยวกับสีในทางกระตุ้นให้เกิดพลัง
วังชาและให้เกิดความเพลินตาเพลินใจ อันที่จริง สำหรับความรู้สึกของเรา สี ก็คือ คนตรี
ทางตา และด้วยเหตุนี้ เราจะต้องรู้จักใช้สี โดยเฉพาะเมื่อต้องทาสีภาวลงนำสีชนิด
ต่าง ๆ มาเสนอสนองอยู่เช่นทุกวันนี้

